

Od testů k auditům aneb historie testování přístupnosti v projektu Blind Friendly Web

Zjistit, zda je daný web přístupný pro uživatele se specifickými potřebami, lze pouze formou testu přístupnosti webových stránek podle předem daných pravidel. V rámci projektu Blind Friendly Web prošlo testování přístupnosti webových stránek určitým vývojem.

I. 2000 - 2002

První testy byly založeny na **výpočtu míry přístupnosti v procentech** v závislosti na stanovené prioritě jednotlivých zásad. 100% přístupných webů bylo velmi málo, za výborný výsledek se považovala více než 80% přístupnost. Autorem metodiky i algoritmu výpočtu byl ing. Svatoslav Ondra.

II. 2003 - 2007

Obrat v hodnocení přístupnosti přišel s vydáním nové verze metodiky v roce 2003, jejímž autorem byl Mgr. Radek Pavlíček, dosavadní metodik projektu. Výsledkem testování již nebylo jediné číslo, určující míru přístupnosti, ale **zařazení webu podle splnění všech kritérií dané úrovně přístupnosti**. Weby se tak mohly dostat do těchto stavů přístupnosti:

- web byl prohlášen za **nepřístupný**, protože porušoval alespoň jedno z pravidel s nejvyšší prioritou,
- web splňoval **základní úroveň přístupnosti** (splňoval všechna pravidla s nejvyšší prioritou nutná pro přístup)

- web splňoval **střední úroveň přístupnosti** (splňoval všechna pravidla s nejvyšší prioritou a také všechna pravidla se střední prioritou, zlepšující orientaci na webu)

- web splňoval **nejvyšší úroveň přístupnosti** (splňoval kromě pravidel s nejvyšší a střední prioritou také pravidla s nejnižší prioritou zlepšující přístupnost webu)

III. od roku 2008

Je pochopitelné, že ani procentní vyjádření přístupnosti, ani „škatulkování“ webů do několika úrovní přístupnosti nemohlo postihnout všechny aspekty přístupnosti a proto od roku 2008 provádíme tzv. **audity reálné přístupnosti**. Ty jsou **kombinací testu podle zvolené metodiky a uživatelského testu**, který provádí samotní proškolení handicapovaní testěři. Uživatelské testy obsahují i prvky použitelnosti.

Při rozsáhlosti dnešních webů zadavatel auditu obvykle navrhne vzorek testovaných stránek tak, aby odpovídal celému spektru možností, které web obsahuje. Výsledkem auditu je **podrobná zpráva, která informuje zadavatele o konkrétních zjištěných nedostatcích a obsahuje i návrhy možných řešení**. Jen v celkovém slovním zhodnocení se zadavatel

dozví, zda se jedná o drobné a snadno odstranitelné závady, nebo se jedná o závažné porušení přístupnosti.

Na tento způsob testování jsme přešli na základě průzkumu, který provedla britská organizace Disability Rights Commission. V něm se zjistilo, že **není dobré se při testování spolehnout pouze na test dle některé z metodik přístupnosti, ale že je velmi vhodné testování stránek dle těchto metodik doplnit i testem provedeným handicapovanými uživateli**. Oni jsou těmi znevýhodněnými uživateli, pro které se přístupné stránky vytvářejí, a mohou tedy nejlépe a hlavně prakticky posoudit, zda stránka je či není přístupná.

Avšak jen uživatelský test nestačí. Některé nedostatky v přístupnosti sám handicapovaný uživatel neodhalí. Je potřebné jej provádět v součinnosti s vidícími odborníky, kteří na základě rozšířeného testu sestaví otázky pro uživatelský test daného webu a ověří případnou nepřístupnost zvolené části webové prezentace. Pro naše uživatelské testování jsou vybírání uživatelé s různým stupněm zrakového postižení, kteří prošli kurzem práce s internetem pro zrakově postižené.

Výsledek auditu reálné přístupnosti lze zveřejnit na stránce **Prohlášení o přístupnosti**.

Zdroj: http://blindfriendly.cz/download/doc/ISSS2010_Bubenickova.pdf